

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. rugpjūčio 13 d.

kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą išorės dažams ir lakams

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 4452)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/543/EB)

(OL L 181, 2009 7 14, p. 27)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

► **M1**

2011 m. lapkričio 14 d. Komisijos sprendimas 2011/740/ES

Nr.	puslapis	data
L 297	64	2011 11 16

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. rugpjūčio 13 d.

kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą išorės dažams ir lakams

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 4452)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/543/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1980/2000 dėl pakeistos Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistemos⁽¹⁾, ypač jo 6 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą,

kadangi:

- (1) Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1980/2000 Bendrijos ekologinis ženklas gali būti suteiktas produktui, kurio savybėmis labai prisidedama prie pagrindinių aplinkosaugos aspektų gerinimo.
- (2) Reglamente (EB) Nr. 1980/2000 numatoma, kad konkretūs kriterijai, taikomi suteikiant ekologinį ženklą, turi būti nustatomi pagal produktų grupes.
- (3) Būtų tikslinga priimti naują sprendimą, nustatantį ekologinius kriterijus, taikomus suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą išorės dažams ir lakams.
- (4) Ekologiniai kriterijai ir susiję vertinimo bei patikros reikalavimai turėtų galioti ketverius metus.
- (5) Šiame sprendime numatytos priemonės grindžiamos kriterijų projektu, kurį parengė pagal Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 13 straipsnį įsteigta Europos Sąjungos ekologinio ženklinimo valdyba.
- (6) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka komiteto, įsteigto pagal Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 17 straipsnį, nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Produktų grupei „išorės dažai ir lakai“ priskiriami išorėje naudojami dekoratyviniai ir apsauginiai dažai bei lakai, beicai ir panašūs produktai, skirti pastatams ir lauko baldams, grindims bei tvoroms, kaip apibrėžta šio straipsnio 2 dalyje, naudojami vartotojų mėgėjų bei profesionalų ir visų pirmiausia skirti naudoti išorėje bei parduodami kaip išorės dažai ir lakai.

⁽¹⁾ OL L 237, 2000 9 21, p. 1.

▼B

Šią grupę, *inter alia*, sudaro: grindų dangos ir grindų dažai; produktai, kuriems mėgėjų arba profesionalių dažytojų prašymu reikiamą atspalvį suteikia prekybininkai; atspalvių suteikimo (spalvų derinimo) sistemos; skysti arba pastos pavidalo dekoratyviniai dažai, kuriuos gamintojai, atsižvelgdami į vartotojų poreikius, gali paruošti naudoti, padaryti reikiamo atspalvio ar kitaip paruošti, įskaitant medienos dažus, medienos ir medinių lauko terasų dažyves, mūro ir metalo dangas (išskyrus antikorozines dangas ir gruntus) ir tokių produktų sistemų gruntai (bei gruntiniai dažai).

2. Dažai – tai skysta, pastos arba miltelių pavidalo pigmentinė dengimo medžiaga, kuri, ja padengus pagrindą, sudaro nepermatomą plėvelę, turinčią apsauginių, dekoratyvinių arba specialių techninių savybių.

Lakas – tai skaidri dengimo medžiaga, kuri, ja padengus pagrindą, sudaro kietą permatomą plėvelę, turinčią apsauginių, dekoratyvinių arba specialių techninių savybių.

Užtepti dažai arba lakai sudžiūna, sudarydami kietą, su pagrindu sukibusią ir apsaugančią dangą.

Apdailos dažai ir lakai – tai dažai ir lakai, kuriais dengiami pastatai, jų apdailos ir kitos detalės, taip pat lauko baldai, grindys ir tvoros, siekiant juos padailinti ir apsaugoti. Dažais ir lakais dengiama *in situ*. Nors pagrindinė dažų bei lakų paskirtis yra apdaila, jie atlieka ir apsauginę funkciją.

Medžio beicai (lazuriniai lakai) – tai dangos, sudarančios permatomą arba pusiau permatomą plėvelę, padailinančią medieną bei apsaugančią ją nuo klimato poveikio ir palengvinančią medienos priežiūrą.

Mūro dangos – tai dangos, sudarančios dekoratyvinę ir apsauginę plėvelę, naudojamos betonui, (dažomiems) plytų mūriniams, blokams, tinkui, kalkio silikato arba pluoštu armuotam glaistui dengti. Iš esmės jos yra skirtos naudoti išorėje, bet gali būti naudojamos ir viduje arba sofitams bei balkonų luboms.

Atspalvio suteikimo sistemos – tai spalvotų dažų paruošimo būdas, kai baziniai dažai maišomi su pigmentais.

3. Minėtai produktų grupei nepriskiriami šie produktai:

- a) antikorozinės dangos;
- b) dangos, apsaugančios nuo suteršimo;
- c) medienos antiseptikai;
- d) dangos, skirtos specialioms pramoniniams tikslams ir profesionalams, įskaitant ypač tvirtas dangas;
- e) visi produktai, kurie visų pirma skirti naudoti patalpų viduje ir parduodami kaip patalpų vidaus produktai.

2 straipsnis

1. Kad dažams ir lakams pagal Reglamentą (EB) Nr. 1980/2000 ir šio straipsnio 2 bei 3 dalis būtų suteiktas Bendrijos ekologinis ženklas, jie turi priklausyti produktų grupei „išorės dažai ir lakai“, kaip apibrėžta 1 straipsnyje, ir atitikti šio sprendimo priede nustatytus ekologinius kriterijus.

▼ B

2. Konkrečios galutinės paskirties dvikomponentės reaktyvios dangos turi atitikti šias sąlygas:

- a) abi sudedamosios dalys turi atitikti priede nustatytus ekologinius kriterijus (išskyrus lakiesiems organiniams junginiams (LOJ) taikomą kriterijų);
- b) prie jų turi būti pridėta informacija, paaiškinanti, kad sudedamosios dalys neturi būti naudojamos atskirai ar būti maišomos su kitais produktais;
- c) galutinis, naudoti paruoštas produktas taip pat turi atitikti ekologinius kriterijus, įskaitant kriterijų dėl LOJ.

3. Dangos, parduodamos kaip patalpų vidaus ir išorės dangos, turi atitikti ir šiame sprendime išorės dažams ir lakams nustatytus kriterijus, ir Komisijos sprendime 2009/544/EB ⁽¹⁾ patalpų vidaus apdailos dažams bei lakams nustatytus kriterijus.

▼ M1*3 straipsnis*

Ekologiniai kriterijai ir susiję vertinimo bei patikros reikalavimai, nustatyti išorės dažų ir lakų produktų grupei, galioja iki 2013 m. birželio 30 d.

▼ B*4 straipsnis*

Administravimo tikslais produktų grupei „išorės dažai ir lakai“ priskiriamas „33“ kodas.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 39.

PRIEDAS

A. BENDROSIOS NUOSTATOS

Kriterijų tikslai

Šiais kriterijais visų pirma siekiama, kad:

- produktas būtų naudojamas efektyviai ir susidarytų kuo mažiau jo atliekų,
- mažinant tirpiklių išmetalus, būtų sumažintas pavojus aplinkai ir kitokio pobūdžio pavojai (pavyzdžiui, troposferos ozonui),
- būtų mažinamos nuodingų arba kitokių teršalų nuotekos į vandenį. Kriterijai nustatyti taip, kad skatintų ženklinti mažiau kenksmingus aplinkai išorės dažus ir lakus.

Vertinimo ir patikros reikalavimai

Prie kiekvieno kriterijaus nurodomi konkretūs vertinimo ir patikros reikalavimai.

Jeigu reikalaujama, kad pareiškėjas pateiktų deklaracijas, dokumentus, analizes, bandymų ataskaitas ar kitus kriterijų atitikties įrodymus, turima omenyje, kad prirėkus juos gali pateikti pareiškėjas ir (arba) jo tiekėjas (-ai), ir (arba) jo (jų) tiekėjas (-ai), ir t. t.

Tam tikrais atvejais gali būti taikomi kiti bandymų metodai negu nurodytieji prie kiekvieno kriterijaus, jei jų lygiavertiškumą pripažįsta paraišką vertinanti kompetentinga institucija.

Prirėkus kompetentingos institucijos gali reikalauti patvirtinamųjų dokumentų ir atlikti nepriklausomas patikras.

Kompetentingoms institucijoms vertinant paraiškas ir kontroliuojant atitiktį kriterijams rekomenduojama atsižvelgti į pripažintų aplinkosaugos valdymo sistemų, tokių kaip AVAS arba ISO 14001, įgyvendinimą (Pastaba. Tokių valdymo sistemų įgyvendinimas nėra privalomas).

Jei kriterijuose yra nurodytos sudedamosios dalys, jos apima medžiagas ir preparatus. Sąvokų „medžiagos“ ir „preparatai“ apibrėžtys pateiktos REACH reglamente (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 ⁽¹⁾).

Kompetentingai institucijai turi būti pateikta tiksli produkto sudėtis, nurodant visas jį sudarančias medžiagas, kurias pareiškėjas naudoja. Turi būti pranešta apie kiekvieną medžiagą, kurioje yra daugiau kaip 0,01 % (m/m) priemaišų, jei kituose kriterijuose nenustatyta dar mažesnė koncentracija.

B. EKOLOGINIAI KRITERIJAI

Pakuotėje parduodamiems dažams ir lakams taikomi visi kriterijai, išskyrus 3 kriterijų dėl LOJ ribų. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/42/EB ⁽²⁾ LOJ ribos taikomos paruoštam naudoti produktui, taigi didžiausias LOJ kiekis turėtų būti apskaičiuojamas atsižvelgiant į visus rekomenduojamus priedus, pavyzdžiui, spalvas ir (arba) skiediklius. Skaičiuojant bus reikalingi žaliavų tiekėjų pateikti duomenys apie kietųjų medžiagų kiekį, LOJ kiekį ir produkto tankį.

⁽¹⁾ OL L 396, 2006 12 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 143, 2004 4 30, p. 87.

▼B

1 ir 2 kriterijai taikomi tik baltiems ir šviesiai spalvintiems dažams (įskaitant baigiamąsias dangas, gruntus, gruntinius dažus ir (arba) tarpines dangas).

Kalbant apie atspalvių suteikimo sistemas, 1 ir 2 kriterijai taikomi tik baltiems dažams (pagrindui, kuriame yra daugiausia TiO_2). Kai baltasis pagrindas neatitinka 7 kriterijaus a punkte nurodyto dengiamosios gebos reikalavimo – 6 m^2 1 litrui ir kai nepermatomumas yra 98 %, kriterijai turi būti tenkinami suteikus atspalvį ir gavus standartinę spalvą RAL 9010.

1 ir 2 kriterijai netaikomi skaidrioms dangoms.

1. Balti pigmentai

Balto pigmento kiekis (balti neorganiniai pigmentai, kurių šviesos lūžio rodiklis yra didesnis kaip 1,8). Balto pigmento kiekis dažuose turi būti 38 g 1 m^2 sausos dangos arba mažiau, dangos nepermatomumas – 98 % Šis reikalavimas netaikomas lakams ir beicams.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia deklaraciją, kad balti pigmentai nėra naudojami, arba nurodo jų kiekį ir dengiamąją gebą, kartu ir detalius skaičiavimus, įrodančius atitiktį šiam kriterijui.

2. Titano dioksidas

Titano dioksidas. Išlakų ir atliekų išmetalų, susidarancių gaminant bet kurią titano dioksido pigmentą, kiekiai yra ne didesni kaip nurodyta toliau (duomenys iš Informacinio dokumento apie geriausias turimas didelio kiekio neorganinių medžiagų gamybos technologijas (BREF) (2007 m. rugpjūčio mėn.):

- SO_x išlakų (išreikšta SO_2 kiekiu): 266 mg 1 m^2 sausosios dangos (98 % nepermatomumo),
- sulfato atliekos: 19 g 1 m^2 sausosios dangos (98 % nepermatomumo),
- chlorido atliekos: $3,9$, $6,8$ ir $12,5 \text{ g}$ 1 m^2 sausosios dangos (98 % nepermatomumo) atitinkamai neutralaus rutilo, sintetinio rutilo ir rutilo rūdų.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia deklaraciją, kad titano dioksidas nėra naudojamas, arba patvirtinamuosius dokumentus, nurodančius šiuos parametrus atitinkančius išlakų ir atliekų išmetalų kiekius, titano dioksido kiekį produkte, dengiamąją gebą ir detalius skaičiavimus, įrodančius atitiktį šiam kriterijui.

3. Lakieji organiniai junginiai (LOJ)

LOJ kiekis neturi būti didesnis kaip:

Produktų klasifikacija (Direktyva 2004/42/EB)	LOJ ribos (g/l, įskaitant vandenį)
Išorinių sienų mineralinio pagrindo dangos	40
Išorės apdailos ir plakiravimo dažai medienai bei metalui, įskaitant gruntus (gruntinius dažus)	90
Išorės apdailos ir nepermatomi dažai medienai (lazuriniai lakai), įskaitant nepermatomus dažus medienai (lazurinus)	90
Plonasluoksniai (kitais – labai žemo tūklumo lazuriniai) lakai	75
Gruntai (skirti naudoti lauke)	15
Surišimo gruntai (skirti naudoti lauke)	15
Vienkomponentės dengimo medžiagos	100
Dvikomponentės dengimo medžiagos, skirtos galutinei apdailai, pavyzdžiui, grindų	100

▼B

Šiuo atveju lakieji organiniai junginiai (LOJ) – tai organiniai junginiai, kurių pradinis virimo taškas yra 250 °C arba mažiau, išmatuotas esant 101,3 kPa standartiniam slėgiui, kaip nurodyta ES Direktyvoje 2004/42/EB. Šioje direktyvoje nurodytos dažų ir lakų pakategorės naudojamos LOJ riboms apibrėžti. Čia pateikiamos tik su išorės dangomis susijusios kategorijos.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją. Pareiškėjas nurodo LOJ kiekį visuose produktuose.

4. Lakieji aromatiniai angliavandeniliai (LAA)

Lakieji aromatiniai angliavandeniliai nededami tiesiai į produktą prieš suteikiant arba suteikiant jam atspalvį (jei taikoma); tačiau LAA turinčių sudedamųjų dalių gali būti dedama tiek, kad LAA kiekis galutiniame produkte neviršytų 0,1 % (m/m).

Šiuo atveju lakusis aromatinis angliavandenilis (LAA) – tai bet kuris Direktyvoje 2004/42/EB apibrėžtas organinis junginys, kurio pradinis virimo taškas yra 250 °C arba mažiau, kai standartinis slėgis lygus 101,3 kPa, ir kurio išplėstos struktūros formulėje yra bent vienas aromatinis žiedas.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją ir nurodo, kad, išskyrus įmonėje pagamintas sudedamąsias dalis, LAA neprisidėta, ir, jei reikia, tiekėjų deklaracijas apie sudedamąsias dalis, patvirtinančias juose esantį LAA kiekį.

5. Sunkieji metalai

Produkto arba spalvos (jei taikoma) (kai jie naudojami kaip medžiaga arba bet kurio preparato sudedamoji dalis) sudėtyje neturi būti šių sunkiųjų metalų arba jų junginių: kadmio, švino, chromo VI, gyvsidabrio, arseno, bario (išskyrus bario sulfatą), seleno, stibio.

Taip pat į juos nededama kobalto, išskyrus kobalto druskas, kurios naudojamos kaip alikidinių dažų džiioviklis. Jų koncentracija galutiniame produkte neturi būti didesnė kaip 0,05 % (m/m), matuojant kobalto metalu. Kobaltui pigmentuose šis reikalavimas taip pat netaikomas.

Sudedamosiose dalyse šių metalų pėdsakai dėl žaliavose esančių priemaišų gali sudaryti iki 0,01 % (m/m).

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją ir sudedamųjų dalių tiekėjų pateiktas deklaracijas (jei taikoma).

6. Pavoingos medžiagos

a) **Produktai.** Prieš suteikiant atspalvį arba jį suteikus (jei taikoma) produktai neturi būti pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/45/EB⁽¹⁾ klasifikuojami kaip labai toksiški, toksiški, pavojingi aplinkai, kancerogeniniai, toksiški reprodukcijai, kenksmingi, koroziniai, mutageniniai arba jautriantys (nebent tokį poveikį daro jų sudedamosios dalys, paženklintos R43).

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją ir medžiagos, iš kurios produktas pagamintas, saugos duomenų lapą, atitinkantį REACH Reglamento II priedo reikalavimus.

⁽¹⁾ OL L 200, 1999 7 30, p. 1.

▼B

b) **Sudedamosios dalys (labai toksiškos, toksiškos, kancerogeninės, mutageninės, toksiškos reprodukcijai).** Jokia sudedamoji dalis, įskaitant naudojamas atspalviui suteikti (jei taikoma), kuriai paraiškos teikimo metu yra arba gali būti priskiriama kuri nors iš šių rizikos frazių (ar jų derinių), negali būti naudojama:

- R23 (toksiška įkvėpus),
- R24 (toksiška susilietus su oda),
- R25 (toksiška prarijus),
- R26 (labai toksiška įkvėpus),
- R27 (labai toksiška susilietus su oda),
- R28 (labai toksiška prarijus),
- R33 (pavojinga – kaupiasi organizme),
- R39 (pavojinga – sukelia labai sunkius negrįžtamus sveikatos pakenkimus),
- R40 (įtariama, kad gali sukelti vėžį),
- R42 (gali sukelti alergiją įkvėpus),
- R45 (gali sukelti vėžį),
- R46 (gali sukelti paveldimus genetinius pakenkimus),
- R48 (veikdama ilgą laiką sukelia sunkius sveikatos sutrikimus),
- R49 (įkvėpus gali sukelti vėžį),
- R60 (kenkia vaisingumui),
- R61 (kenkia negimusiam vaikui),
- R62 (gali pakenkti vaisingumui),
- R63 (gali pakenkti negimusiam vaikui),
- R68 (gali sukelti negrįžtamus sveikatos pakenkimus),

kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 67/548/EEB ⁽¹⁾ su vėlesniais pakeitimais, arba direktyvoje 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklinimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo, su vėlesniais pakeitimais. Aktyviausias sudedamąsias dalis, kurios produkto sudėtyje naudojamos kaip konservantai ir kurioms priskiriama kuri nors iš šių rizikos frazių – R23, R24, R25, R26, R27, R28, R39, R40 arba R48 (arba jų derinių), vis dėlto galima naudoti, jeigu jų kiekis sudaro ne daugiau kaip 0,1 % (m/m) bendros dažų masės.

Arba galima naudotis Pasauline suderintąja cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistema (PSS) ⁽²⁾. Tuomet nenaudojamos sudedamosios dalys, įskaitant naudojamas atspalviams suteikti (jei taikoma), klasifikuojamos taip (arba jų deriniai):

- ūmus toksiškumas (per burną) – I, II, III kategorijos,
- ūmus toksiškumas (per odą) – I, II, III kategorijos,
- ūmus toksiškumas (per kvėpavimo takus) – I, II, III kategorijos,

⁽¹⁾ OL 196, 1967 8 16, p.1.

⁽²⁾ 2007 m. birželio 27 d. Europos Komisija priėmė „Pasiūlymą priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo bei pakavimo ir iš dalies keičiantį Direktyvą 67/548/EEB ir Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006“ (COM(2007) 355 galutinis). Daugiau informacijos, susijusios su dabartinių sistemų ir PSS sutaptimi, rasite priimto pasiūlymo III tomo VII priede: http://ec.europa.eu/enterprise/reach/docs/ghs/ghs_prop_vol_iii_en.pdf

▼B

- kvėpavimo takų jautrinimas – I kategorija,
- mutageninės medžiagos – I, II kategorijos,
- kancerogeninės medžiagos – I, II kategorijos,
- reprodukcijai toksiškos medžiagos – I, II kategorijos,
- sisteminis toksiškumas konkrečiam veikiamam organui (vienkartinis poveikis) – I, II kategorijos,
- sisteminis toksiškumas konkrečiam veikiamam organui (pakartotinis poveikis) – I, II kategorijos,

kaip nustatyta ST/SG/AC.10/30 ⁽¹⁾ ir patikslinta ST/SG/AC.10/34/Add.3 dėl Pasaulinės suderintosios cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo sistemos. Aktyviausias sudedamasis dalis, kurios produkto sudėtyje naudojamos kaip konservantai ir kurioms priskiriama kuri nors iš toliau nurodytų PSS kategorijų, vis dėlto galima naudoti, jeigu jų kiekis sudaro ne daugiau negu 0,1 % (m/m) bendros dažų masės:

- ūmus toksiškumas (per burną, odą ir kvėpavimo takus) – I, II, III (tik per burną ir odą);
- sisteminis toksiškumas konkrečiam veikiamam organui (vienkartinis ir (arba) pakartotinis poveikis) – I, II (arba jų deriniai) ir
- kancerogeniškumas – II kategorija.

Alkidiniuose dažuose gali būti ne daugiau kaip 0,3 % (m/m) metilo etilo ketoksimo.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją ir medžiagos, iš kurios produktas pagamintas, saugos duomenų lapą, atitinkantį REACH reglamento II priedo reikalavimus.

- c) **Sudedamosios dalys (pavojingos aplinkai).** 2 % (m/m) neturi viršyti nė viena sudedamoji dalis, įskaitant naudojamą atspalviui suteikti (jei taikoma), kuriai paraiškos teikimo metu yra arba gali būti priskiriama kuri nors iš šių rizikos frazių (ar jų derinių):

- N R50 (labai toksiškos vandens organizmams),
- N R50/53 (labai toksiškos vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus),
- N R51/53 (toksiškos vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus),
- N R52/53 (kenksmingos vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus),
- R51 (toksiškos vandens organizmams),
- R52 (kenksmingos vandens organizmams),
- R53 (gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus),

kaip nustatyta Direktyvoje 67/548/EEB arba Direktyvoje 1999/45/EB.

⁽¹⁾ Jungtinių Tautų Pavojingų krovinių vežimo ir pasaulinės suderintosios cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo etiketėmis sistemos ekspertų komitetas: <http://www.unece.org/trans/main/dgdb/dgcomm/ac10rep.html>

▼B

Arba galima atsižvelgti į Pasaulinę suderintąją cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistemą ⁽¹⁾. Šiuo atveju 2 % (m/m) neturi viršyti nė viena sudedamoji dalis, išskyrus naudojamas atspalvius suteikti (jei taikoma), kuriai paraiškos teikimo metu priskiriama kuri nors iš šių rizikos frazių (ar jų derinių):

toksiškumo vandens organizmams arba ekosistemoms kategorijos (ir jų deriniai):

— ūmus I, II, III,

— lėtinis I, II, III, IV,

kaip nustatyta ST/SG/AC.10/30 ir patikslinta ST/SG/AC.10/34/Add.3 dėl Pasaulinės suderintosios cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistemos.

Bet kuriuo atveju bendra visų sudedamųjų dalių, kurioms paraiškos teikimo metu yra arba gali būti priskiriama kuri nors iš šių rizikos frazių (ar jų derinių) arba PSS klasifikacijų, suma neturi būti didesnė kaip 4 % (m/m).

Šis reikalavimas netaikomas amoniakui arba akilamoniakui.

Šis reikalavimas neturi poveikio įsipareigojimui vykdyti reikalavimą, nurodytą 6 kriterijaus a punkte.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją, sudedamųjų dalių sąrašą ir kiekvienos sudedamosios dalies saugos duomenų lapus, atitinkančius REACH reglamento II priedo reikalavimus.

- d) **Alkilfenoletoksilatai** (APEOs). Alkilfenoletoksilatai nenaudojami produkte prieš suteikiant atspalvį arba jį suteikus (jei taikoma).

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją.

- e) **Izotiazolinono junginiai.** Izotiazolinono junginių koncentracija produkte neturi būti didesnė kaip 0,05 % (m/m) prieš suteikiant atspalvį arba jį suteikus (jei taikoma). Medienos dangoms naudojami izotiazolinono junginiai neturi viršyti 0,2 % (m/m). Panašiai ir 5-chlor-2-metil-2H-izotiazol-3-ono (EB Nr. 247–500–7) ir 2-metil-2H-izotiazol-3-ono (EB Nr. 220–239–6) (3:1) mišinio koncentracija neturi viršyti 0,0015 % (m/m).

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją, nurodydamas kiekius (jeigu produkte yra junginių).

- f) Perfluorintų alkilo sulfonatų (PFAS), perfluorintų karboksilo rūgščių (PFCA), įskaitant perfluoroktano rūgštį (PFOA), ir panašių medžiagų, įtrauktų į EBPO (OECD) „Laikinuosius PFOS, PFAS, PFOA, PFCA, susijusių junginių ir cheminių medžiagų, kurios gali susiskaidyti į PFCA, sąrašus (patikslintus 2007 m.)“², neleidžiama naudoti produkte. EBPO sąrašas yra pateiktas šio kriterijų dokumento priede.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją.

- g) **Formaldehidai.** Laisvieji formaldehidai nededami. Sudedamosiose dalyse folmaldehido gali būti tik tiek, kad visas laisvo formaldehido kiekis, gautas suteikus atspalvį, neviršytų 0,001 % (m/m).

⁽¹⁾ Žr. 3 išnašą.

▼B

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją. Be to, jis pateikia iš žaliavų tiekėjų gautus bandymo, atlikto taikant VdL-RL 03 tyrimų metodą (VdL rekomendacija 03) „Formaldehido koncentracija dėžutėje, nustatyta acetalacetono metodu“, rezultatus ir skaičiavimus, susijusius su minėtų bandymų rezultatais galutiniam produktui, kad nurodytų, jog galutinė didžiausia galima formaldehido, išlaisvinto formaldehidą išlaisvinančių medžiagų, koncentracija nėra didesnė kaip 0,001 % (m/m). Kitu atveju formaldehidas, kurį išlaisvina formaldehido donorai, gali būti išmatuotas galutiniame produkte taikant aukšto slėgio skysčių chromatografiją, nacionalinį standartą arba ISO/IEC 17025 apibūdintą patvirtintą metodą.

- h) **Halogenintieji organiniai tirpikliai.** Nepaisant 6 kriterijaus a, b ir c punktų, prieš suteikiant atspalvį arba jį suteikus (jei taikoma) produkto sudėtyje gali būti naudojami tik tie halogenintieji junginiai, kurių rizika buvo įvertinta ir kuriems paraiškos teikimo metu nebuvo priskirtos R26/27, R45, R48/20/22, R50, R51, R52, R53, R50/53, R51/53, R52/53 ir R59 rizikos frazės (arba jų deriniai) pagal Direktyvas 67/548/EEB ir 1999/45/EB.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją.

- i) **Ftalatai.** Nepaisant 6 kriterijaus a, b ir c punktų, prieš suteikiant atspalvį arba jį suteikiant (jei taikoma) produkto sudėtyje gali būti naudojami tik tie ftalatai, kurių rizika buvo įvertinta ir kuriems nebuvo priskirtos R60, R61, R62, R50, R51, R52, R53, R50/53, R51/53, R52/53 frazės (arba jų deriniai) pagal Direktyvą 67/548/EEB su pakeitimais. Be to, produkte neleidžiama naudoti DNOP (di-n-oktilftalato), DINP (di-izononilftalato), DIDP (di-izodecilftalato).

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia šio kriterijaus atitikties deklaraciją.

7. Tinkamumas naudoti

- a) **Dengiamoji geba.** 1 litro baltų ir šviesiai spalvintų dažų (įskaitant baigiamąsias dangas, gruntus, gruntinius dažus ir (arba) tarpines dangas) dengiamoji geba (kai nepermatomumas 98 %) turi būti ne mažesnė kaip 6 m².

Suteikiant atspalvius šis kriterijus taikomas tik baltiems baziniams dažams, kuriuose TiO₂ yra daugiausia. Jei balti baziniai dažai neatitinka 6 m² 1 litrai dengiamosios gebos, kai nepermatomumas 98 %, reikalavimo, šį kriterijų jie turi atitikti sumaišyti su pigmentu, skirtu standartinei spalvai RAL 9010 gauti. Visiems kitiems baziniams dažams, naudojamiems spalvotiems produktams gauti – tai baziniai dažai, kuriuose dažniausiai yra mažiau TiO₂, kurie negali atitikti bent jau 6 m² 1 litrai, kai nepermatomumas 98 %, reikalavimo – šis kriterijus netaikomas. Dėl dažų, kurie sudaro spalvų derinimo sistemą, pareiškėjas ant produkto pakuotės ir (arba) POS turi galutiniam vartotojui nurodyti, kokį atspalvį ar gruntą/gruntinius dažus (jei įmanoma, paženklinčius Europos ekologiniu ženklu) reikia naudoti kaip bazinę dangą prieš dedant tamsesnę atspalvį.

Gruntų, kurie turi specialiųjų izoliuojančių ir (arba) sandarinančių, išsiskverbimo ir (arba) rišamųjų savybių, ir gruntų, kurie turi specialiųjų sukibimo savybių, skirtų aliuminio ir galvaniniams paviršiams, 1 litro dengiamoji geba (kai nepermatomumas 98 %) turi būti ne mažesnė kaip 6 m².

Elastomerinių dažų 1 litro dengiamoji geba (kai nepermatomumas 98 %) turi būti ne mažesnė kaip 4 m².

Šis reikalavimas netaikomas lakams, beicams, grindų dangoms, grindų dažams, gruntiniams dažams ir kitiems sukimbantiems gruntams ar kitoms permatomoms dangoms.

▼B

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal ISO 6504/1 metodą (Dažai ir lakai. Dengiamosios gebos nustatymas. 1 dalis. Baltiems ir šviesiai spalvintiems dažams taikomas Kubelkos ir Munko metodas) arba ISO 6504/3 metodą (3 dalis. Šviesiai spalvintų dažų kontrastinio šviesos atspindžio rodiklių santykio (nepermatomumo) nustatymas esant nurodytai sklidai), arba (dažų, specialiai sukurtų, kad sudarytų trimatės erdvės išpūdį, ir todėl dengiančių labai storu sluoksniu, atveju) – NF T 30 073 (arba lygiavertį) metodą, ataskaitą. Bazinių dažų, kurie naudojami spalvotiems produktams gauti ir kurie nėra įvertinti pagal pirmiau minėtus reikalavimus, atveju pareiškėjas pateikia įrodymų, kad galutiniam vartotojui patariama prieš naudojant produktą naudoti gruntą ir (arba) pilkus (ar kito atitinkamo atspalvio) gruntinius dažus.

- b) **Atsparumas vandeniui.** Išbandyti ISO 2812–3 metodu, lakai, grindų dangos ir grindų dažai turi būti tokie atsparūs vandeniui, kad juos veikus vandeniui 24 valandas ir praėjus 16 valandų po bandymo neprarastų blizgesio ir nepakistų spalva.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal ISO 2812–3 metodą (Dažai ir lakai. Atsparumo skysčiams nustatymas. 3 dalis. Metodas naudojant sugeriančiąją terpę) ataskaitą.

- c) **Adhezija (sukibimas).** Mūro dažai (išskyrus permatomus gruntus) turi išlaikyti adhezijos nustatymo bandymą atplėšiamuoju metodu pagal EN 24624 (ISO 4624), o betono, medžio ir metalo grindų dangų, grindų dažų ir gruntinių dažų balas pagal EN 2409 kryžminio pjūvio bandymą sukibimui nustatyti turi būti ne mažesnis kaip 2. Jei pagrindo kohezijos stipris atliekant EN 24624 bandymą yra mažesnis nei dažų adhezijos stipris, tariama, kad dažai bandymą išlaikė, priešingu atveju dažų sukibimas turi būti didesnis nei išlaidymo vertė 1,5 MPa.

Pareiškėjas vertina gruntą ir (arba) baigiamąją dangą atskirai arba abi kaip sistemos dalį (sistemą, jei įmanoma, turėtų sudaryti Europos ekologiniu ženklų paženklininti produktai, išskyrus metalo paviršiams skirtas sistemas). Blogiausiu atveju atliekamas vien baigiamosios dangos bandymas.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal EN ISO 2409 arba EN 24624 (ISO4624) metodą, ataskaitą.

- d) **Atsparumas dilimui.** Atlikus 1 000 bandymo ciklą esant 1 000 g apkrovimui ir naudojant CS10 ratą pagal EN ISO 7784–2:2006 standartą, neturi nudilti daugiau kaip 70 mg grindų dangos ir grindų dažų.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, įrodančių atitiktį šiam kriterijui ir atliktų pagal EN ISO 7784–2:2006 metodą, ataskaitą.

- e) **Klimato poveikis.** Mūro baigiamosios dangos dažams ir medienos bei metalo apdailos dažams, tarp jų ir lakams, aparate dirbtinai sukeliamas klimato poveikis: jie veikiami fluorescencinių lempų ultravioletine spinduliuote ir purškiami vandeniui, kaip numatyta 11507:2007 standarte. Mūro dažams bandymo sąlygos taikomos 1 000 valandų, medienos ir metalo baigiamosioms dangoms (įskaitant lakus) – 500 valandų. Bandymo sąlygos yra šios: UVA 4h/60degC + drėgmė 4h/50degC.

Arba dirbtinis klimatas medžio baigiamosioms dangoms ir medžio lakams gali būti taikomas 500 valandų pagreitinto veikimo aparate imituojant atmosferos reiškinius – saulės šilumą, drėgmę, karštį ir cikliškai veikiant UV(A) spinduliuote bei purškiant vandenį pagal EN 927–6.

▼ B

Dirbtiniu klimatu veikiamų mėginių spalva neturi pakisti labiau nei $\Delta E^* = 4$, o lakų blizgesys neturi sumažėti labiau nei 30 %, palyginti su pradine verte. Blizgesys matuojamas taikant ISO 2813 metodą. Spalvos pokyčio kriterijus netaikomas permatomiems lakams ir baziniams dažams.

Kreidėjimo laipsnio įvertinimo bandymas atliekamas taikant EN ISO 4628–6:2007 metodą: mūro baigiamosios dangos ir medienos bei metalo baigiamosios dangos bandomos po to, kai mėginiams buvo taikytas dirbtinio klimato poveikis. Atliekant šį bandymą, dangos turi būti įvertintos 1,5 arba geresniu balu (0,5 arba 1,0). Standarte pateikta iliustruota informacija.

Po to, kai mėginiams buvo taikytas dirbtinio klimato poveikis, vertinami dar ir šie mūro baigiamųjų dangų ir medžio bei metalo dangų parametrai:

- lupimosi laipsnis, nustatytas taikant ISO 4628–5:2003 metodą; žvynelių tankis – 2 arba mažiau, žvynelių dydis – 2 arba mažiau,
- supleišėjimo laipsnis, nustatytas taikant ISO 4628–4:2003 metodą; įtrūkio kiekis – 2 arba mažiau, įtrūkio dydis – 3 arba mažiau,
- pūsletumo laipsnis, nustatytas taikant ISO 4628–2:2003 metodą; pūslių tankis – 3 arba mažiau, pūslių dydis – 3 arba mažiau.

Kadangi atspalvių gali būti daug, atliekami tik bazinių dažų atitikties šiam kriterijui bandymai.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal ISO 11507:2007 metodą su nustatytais parametrais arba pagal EN 927–6 metodą (arba abu, jei taikoma), ataskaitą. Be to, pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų taikant EN ISO 4628–2, 4, 5, 6, ataskaitą. Pareiškėjas dar pateikia deklaraciją, kad (jei taikoma) dangos spalvos pokyčiai atitinka šiame dokumente nustatytą parametą.

- f) **Pralaidumas vandens garams.** Jei teigiama, kad išorės mūro ir betono dažai yra pralaidūs orui, tokie dažai priskiriami II klasei (vidutinis garų pralaidumas) arba, dar geriau, klasifikuojami pagal EN ISO 7783–2 bandymų metodą. Kadangi atspalvių gali būti daug, atliekami tik bazinių dažų atitikties šiam kriterijui bandymai; šis reikalavimas netaikomas permatomiems gruntams.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal EN ISO 7783–2 metodiką, ataskaitą.

- g) **Pralaidumas vandeniui.** Jei teigiama, kad išorės mūro ir betono dažai yra nepralaidūs vandeniui arba elastomeriniai, danga pagal DIN EN 1062–3:1999 metodą priskiriama III klasei (mažas pralaidumas skysčiams). Kadangi atspalvių gali būti daug, atliekami tik bazinių dažų atitikties šiam kriterijui bandymai. Visi kiti mūro dažai priskiriami II klasei (vidutinis pralaidumas skysčiams) arba, dar geriau, klasifikuojami pagal DIN EN 1062–3:1999 bandymų metodą.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal DIN EN 1062–3:1999 metodiką, ataskaitą.

- h) **Atsparumas grybeliui.** Jei teigiama, kad mūro baigiamosios dangos turi antigrybelinių savybių, šios dangos turi būti įvertintos 2 arba daugiau balų (mažiau kaip 10 % grybelio apimto paviršiaus), nustačius BS 3900:G6 metodu. Kadangi atspalvių gali būti daug, atliekami tik bazinių dažų atitikties šiam kriterijui bandymai.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal BS 3900:G6 metodiką, ataskaitą.

▼B

- i) **Geba sudaryti plyšio jungę.** Jei teigiama, kad mūro (arba betono) dažai turi elastomerinių savybių, jie priskiriami bent jau A1 klasei esant 23 °C pagal DIN EN 1062–7:2004. Kadangi atspalvių gali būti daug, atliekami tik bazinių dažų atitikties šiam kriterijui bandymai.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal DIN EN 1062–7:2004 metodiką, ataskaitą.

- j) **Atsparumas šarmams.** Pagal ISO 2812–4:2007 metodą 24 valandas ant mūro dažų ir gruntų dangos lašinant 10 % NaOH tirpalą, neturi atsirasti pastebimų jos pažeidimų. Vertinama po 24 valandų džiūvimo ir atsistatymo laikotarpio.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia bandymų, atliktų pagal ISO 2812–4:2007 metodiką, ataskaitą.

8. Vartotojui skirta informacija

Ant pakuotės pateikiama arba prie pakuotės pridedama ši informacija:

- kaip produktą naudoti, ant kokio pagrindo ir kokiomis sąlygomis jis skirtas naudoti. Patariama, kaip atlikti parengiamąjį darbą, pvz., teisingai paruošti pagrindą, kaip produktą naudoti lauko sąlygomis (jei taikoma) ir kokioje temperatūroje;
- patariama, kaip valyti įrankius ir tinkamai tvarkyti atliekas (kad būtų mažiau teršiamas vanduo). Šie patarimai pritaikomi konkrečios rūšies produktui ir jo konkrečiai paskirčiai; prireikus galima naudoti piktogramas;
- patariama, kokiomis sąlygomis laikyti produktą jį atidarius (kad būtų mažiau kietųjų atliekų), taip pat ir kaip prireikus saugiai elgtis;
- tamsesnių dangų, kurioms netaikomas 7 kriterijaus a punktas, atveju patariama, kokį reikia naudoti gruntą arba bazinius dažus (jei įmanoma, paženklintus Europos ekologiniu ženklu);
- patariama, kad nepanaudotus dažus turi tvarkyti specialistas, kad nebūtų pakenkta aplinkai, ir dėl tos priežasties jie neturėtų būti išmetami kartu su buitinėmis atliekomis arba išpilami. Vietos valdžios institucijoms rekomenduojama organizuoti šalinimą ir surinkimą;
- patariama, kokių saugos priemonių laikytis dažytojams. Ant pakuotės pateikiamas arba prie pakuotės pridedamas šis (arba panašus) tekstas:

Daugiau informacijos apie tai, kodėl šiam produktui buvo suteiktas „Gėlės ženklas“, galite rasti interneto svetainėje <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel>.

Vertinimas ir patikra. Paprašius pateikiamas produkto pakuotės pavyzdys ir, jei reikia, šių kriterijų atitikties deklaracija.

9. Informacija, pateikiama ekologiniame ženkle

Ekologinio ženklo 2 langelyje pateikiamas toks tekstas:

- gerai tinka naudoti lauko sąlygomis,
- apribotas pavojingų medžiagų kiekis,
- mažas tirpiklio kiekis.

Vertinimas ir patikra. Pareiškėjas pateikia produkto pakuotės pavyzdį su ženklu ir šio kriterijaus atitikties deklaraciją.